

INFORMACIJE

OTVARANJE STUDIJA NOVINARSTVA NA FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Na Fakultetu političkih nauka, 14. prosinca 1970. upriličeno je svečano ostvaranje studija novinarstva, koji će biti realiziran u suradnji s NIP Vjesnik i RTV Zagreb. Od velikog broja prijavljenih kandidata 50 studenata Fakulteta političkih nauka i ostalih fakulteta primljeno je na ovaj studij. Prigodnu riječ su imali dr Davor Rodin, prodekan FPN, drug Božidar Novak direktor NIP »Vjesnik« i drug Ivo Bojanić direktor RTV Zagreb.

Zagreb, 14. prosinca 1970.
Fakultet političkih nauka
Zagreb

Zbog hitnih i neodgodivih poslova ne mogu prisustvovati otvaranju novog smjera studija Novinarstva na vašem Fakultetu. Molim vas da me zbog toga ispričate.

Koristim ovu priliku da vam u ime Sveučilišta i u moje osobno uputim najbolje želje za uspjeh ovog pothvata u popunjavanju jedne praznine u izobrazbi stručnjaka na našem Sveučilištu.

Prof. dr IVAN SUPEK
Rektor Sveučilišta u Zagrebu

Božo Novak:
DIREKTOR NIP »VJESNIK«

Pozdravljajući prisutne na svečanosti direktor novinsko-izdavačkog poduzeća »Vjesnik« Božo Novak je rekao:

Ja bih vam samo — i profesorima i studentima — čestitao na odluci da otvorite studij novinarstva i želim da

vam ovaj studij pomogne da ostvarite svoje ambicije, da steknete osnovna teoretska i praktična znanja za zvanje novinara. Ja vas pozdravljam i želim vam sve najbolje.

Ivo Bojanić:
DIREKTOR RADIO-TELEVIZIJE
ZAGREB

Direktor Radio-televizije Zagreb Ivo Bojanić najprije je pozdravio prisutne i u ime radija i televizije Zagreb izrazio zadovoljstvo što je otvoren sveučilišni studij novinarstva, a zatim je rekao:

Mi smo tokom proteklih godina, rekao bih, insistirali na otvaranju ovog studija zbog toga, jer je praksa života diktirala više nego itko drugi urgentnost jednog takvog poteza. Ovdje ga rektor naziva pothvatom.

Mi smo u tom pogledu primili osnovnu tezu, da naime ovaj studij novinarstva treba da se omogući i otvori svim onim ljudima, koji smatraju da treba, ili mogu, ili hoće da studiraju bez obzira na to koji su prethodno fakultet studirali. Zbog toga što je gotovo nemoguće, da se cijelo novinarstvo orijentira na dva ili tri fakulteta humanističkog smjera. Već sada jedan značajan broj ljudi koji su diplomirali na ovom fakultetu, obavlja uspješno svoje funkcije u mnogim našim redakcijama. Ali, baš to koliko god je koncept fakulteta političkih nauka bio širok, baš taj element da je priliv mahom dolazio samo iz fakulteta političkih nauka, ukazivao je na izvjesnu jednostranost i na nedovoljnost za cjelokupni koncept novinarstva kojeg imamo.

U tom smislu i iz toga se može očitati u izvjesnom razvoj interesa kojeg novinarske kuće imaju za različita zanimanja u novinarskoj profesiji.

Drugo što je diktiralo potrebu ovog studija jeste činjenica, da je, barem što se Radija i Televizije, a mislim da će mi i Vjesnik moći dozvoliti da to kažem, da smo mi danas objektivno tehnološki postali, ne da postajemo, nego da smo već dio jednog sistema komunikacija evropskog i svjetskog, koji hoće ili neće mora tim ritmom da djeluje i koji, mogu da kažem, uz sve teškoće koje imamo ljudske i materijalne prirode, tim ritmom djeluje. Danas više ne može biti ni jednog događaja u svijetu, da ga mi onda kada ga redaktori u bilo kojem gradu svijeta imaju na svom stolu, da mi sebi priuštimo da ga nemamo. Naprotiv, mi moramo imati istovremeno događaj sa svima drugima i moramo istovremeno imati svoju interpretaciju događaja. To što smo faktički dio sistema svjetskog komuniciranja danas, što smo uspjeli da ažuriramo svoje ljudske i tehnološke i tehničke mogućnosti na taj stepen, da doista tako možemo djelovati, otvara jednu šansu budućim drugovima i drugaricama da, tako da kažem, neposredno uđu u tu zbilju, koja u sebi nosi jednu veliku konkurenciju. Mi danas jesmo već i u svjetskoj konkurenciji, konkurenciji za brzinu vijesti i u konkurenciji za interpretaciju događaja.

Moram reći, da smo i tu u stanju da kažemo, da je mišljenje koje ova sredina daje putem svojih masovnih komunikacija i poznato i respektirano. Komentari naših listova i našeg Radija i Televizije predmet su analiza i tuđe štampe i mislim i drugih radio i televizijskih centara. U tom pogledu mogu da kažem, da to nije stvar samo uspješnosti ili manje uspješnosti pojedinog novinara, nego je prije svega izraz jednog političkog koncepta za koji se zalažemo.

U vezi s tim moram reći, da je zalaganje za određeni politički koncept u ovom trenutku kod nas baš zbog djelovanja masovnih komunikacija došlo u jednu fazu kada ljudi postavljaju pitanja u tome u kojoj mjeri, a u kojoj mjeri nije prisutna jedna konfuzija. Mislim, da jedan demokratski duh, ono zašto je Rodin pledirao u svom uvodu ove svečanosti — jedna demokratska rasprava može da nenaiklim ljudima izgleda kao konfuzija. Ali baš zato što smo primili put izgrađivanja političkih odluka u ovakvim vrlo ostrim sukobima i vrlo oštrom političkoj debati na javnoj sceni, uka-

zuje na to da sredstva masovnih komunikacija moraju biti dorasla i da ih se podrži u tom naporu, a ne da se ide drugom linijom, koja bi evidentno morala biti linija uvođenja reda. A, uvođenje reda zna se što jeste.

Druga stvar, koju bih zamolio da na neki način danas ozbiljno kažemo jeste, da profesija javnog djelovanja u svakom slučaju izlaže ljude vrlo neugodnim i vrlo ugodnim situacijama, to jest, da javno djelujući budu i javno stavljeni pod upitnik ili javno kritikovanje, javno jednostavno analizirani. Ta činjenica javnog djelovanja i stavljanja pod reflektor čini profesiju novinarstva vrlo teškom, ja bih rekao u izvjesnom smislu odgovornom do te mjere, da je potrebno, ako se čovjek opredjeljuje za takvu jednu aktivnost, da ima u vidu sve konzekvence, koje time preuzima na sebe. Ja se nadam da će zagrebačka sredina naći ovdje jedan aktiv novinara, koji će studirajući računati na posao u Zagrebu, ali i izvan njega. Kad kažem izvan njega ne mislim samo na povremena dopisništva u inozemstvu, nego mislim i na šanse koje pružaju izgradnja lokalnih centara u Splitu, Rijeci i Osijeku i koje naša lokalna štampa također u tom pogledu ima. Mislim da smo to područje zanemarili i da bi trebalo na neki način, da ga imamo u vidu. Zato će biti dobro došlo ako stimuliрам nekoga iz tih krajeva, da se javi i da se aktivira u ovom studiju.

Ja vam želim uspjeh.

Davor Rodin:

RIJEČ PRIGODOM OTVORENJA
STUDIJA NOVINARSTVA NA
FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA U
ZAGREBU

S velikim povijesnim zakašnjenjem otvaramo danas na Zagrebačkom sveučilištu studij novinarstva. Sretniji su narodi taj studij uveli na svoje univerzitet davno prije nas i morat ćemo svi mnogo učiti prije nego što se iz ovog skromnog početka razvije znanstveno središte za istraživanje cjelovitog fenomena javnosti, masovnih komunikacija i novinarstva s ko-

jim ćemo moći i smjeti biti zadovoljni.

Povijesno zakašnjenje s kojim krećemo u ozbiljenje ove zamisli nije međutim nipošto slučajno i nerazumljivo. Naša povijesna sudbina jedva da je pružala priliku da otpočnemo ranije. Jer znanstveni studij cjelovitog fenomena javnosti, masovnih komunikacija i novinstva moguće je samo na pretpostavkama demokratski vođene zajednice, naime zajednice u kojoj je u velikoj mjeri otklonjen monopol na pristup javnosti. Tek onda kad je u zajednici ostvareno i poštovano načelo da se svaki njen član može obratiti njenoj javnosti moguće je i znanstveni pristup ovom području, dapače sam složen mehanizam javnog komuniciranja spontano poseže za suradnjom sa znanošću kao nezaobilaznim sredstvom ozbiljenja adekvatnog demokratskog javnog komuniciranja u zajednici. Dakako demokratsko komuniciranje u zajednici ostaje tako dugo sadržajno prazno i neodređeno dok god se ne utvrdi i ne poštuje struktura njene javnosti jer javnost nije naprosto javnost nego uvijek određeni tip javnosti. Socijalna javnost javlja se uvijek u bogatoj skali svojih posebnih likova kao politička javnost, znanstvena javnost, umjetnička javnost, nacionalna javnost, konfesionalna javnost, internacionalna javnost i tome slično, pri čemu jedna te ista osoba može pripadati različitim sektorima javnosti kao što se i posebni oblici javnosti međusobno isprepliću. Sredstva masovnog komuniciranja mogu obaviti svoju zadaću obavještavanja i saobraćanja među ljudima u zajednici samo onda ako posredstvom posebnih obilježja pojedinih sektora javnosti kojima se diferencirano obraćaju uspjevaju doprijeti u onu dimenziju koja pogađa čitavu društvenu zajednicu čineći je uopće zajednicom ravnopravnih i slobodnih ljudi što žive u zajednici zato što to hoće a ne zato što to moraju. Nije potrebno napominjati kako svaki uniformni jednostrani pristup bogato strukturiranoj cjelini javnosti društvene zajednice predstavlja očitovanje nedemokratskog nasilja ne samo nad javnošću nego nad zajednicom u cjelini. Totalna politizacija, scijentifikacija ili pak konfesionalizacija javnog obavještavanja i saobraćanja nisu pojave čije nam razorno djelovanje ne

bi bilo nažalost i iskustveno predobro poznato.

Sveučilišni studij novinarstva još više od njega znanstveno istraživanje fenomena javnosti i masovnih komunikacija mora stoga podjednako biti usredotočeno na sredstva masovnog komuniciranja, kao i na istraživanje društvene javnosti (javnog mnijenja) i njene složene dinamičke strukture kojoj ta sredstva moraju služiti.

Tek na temelju ovako usmjerenog istraživanja može znanost bitno pripomoći da se svijesno i organizirano otkloni opasnost u koju bi cijela društvena zajednica mogla doći, ako velika društvena moć nosilaca sredstva masovnog komuniciranja ne bi stajala u službi najveće od svih moći, naime volje naroda da živi u miru i slobodno. Studij novinarstva pri Fakultetu političkih nauka odgovorit će ovom ovako visoko postavljenom zahtjevu samo onda ako putem njega ostvarimo nikad dovoljno naglašavano jedinstvo znanstvenog naučavanja i znanstvenog istraživanja.

Imajući ovo visoko sveučilišno načelo uvijek na umu naše je nastavničko Vijeće od samog početka rasprava o otvaranju studija novinarstva vodilo računa o tome da je obrazovanje budućih novinara samo prvi i gotovo bismo mogli kazati lakši korak u ozbiljenju cjelovite zamisli studija. Osnivanje adekvatnog instituta za istraživanje cjelokupnog procesa javnog komuniciranja, opremanje tog instituta adekvatnim kadrovima tehničkim sredstvima, bibliotekom i dokumentacijom onaj je daleko teži, dugoročniji ali i nezaobilazni korak što ga valja poduzeti želimo li na tom izuzetno dinamičnom i nadasve značajnom području života zajednice zadržati korak s njenim demokratskim težnjama.

Činjenica da Fakultet političkih nauka u taj važni i dugoročni poduhvat ne ide sam nego udružen s tako uvažnim novinskim organizacijama kao što su NIP »Vjesnik« i RTV Zagreb predstavlja, nadamo se, dovoljnu garanciju da će ova inicijativa uz adekvatnu dugoročnu materijalnu podršku iz godine u godinu dobivati one konture s kojima ćemo smjeti biti zadovoljni.

Kada govorimo o zajedništvu tada se mora kazati da je i nastavničko Vijeće FPN i odgovorni drugovi u NIP »Vjesnik« i RTV Zagreb od samih

početaka naših konsultacija imalo živo na pameti da otvaranje sveučilišnog studija novinarstva nije nipošto samo stvar neposredno organizaciono povezanih partnera nego podjednako stvar čitavog našeg profesionalnog novinarstva, Društva novinara Hrvatske, Udruženja novinara lokalne štampe, te ne na poslijetku šire društvene zajednice njenih predstavničkih tijela i političkih organizacija. Treba na kraju nešto kazati i o organizaciji studija.

Studij traje dva semestra. Na njega se mogu upisati svi apsolvanti odnosno studenti zadnje godine studija zagrebačkog Sveučilišta kao i diplomirani stručnjaci svih struka. Ovako široko koncipirani uvjeti diktirani su realnim potrebama suvremenog novinarstva koje traži visokokvalificirane stručnjake iz različitih područja znanja. Time ovaj studij istovremeno poprma izričito sveučilišni karakter, te valja kazati da ga je baš u tom obliku (koji prevladava staru nedemokratsku praksu zatvorenih političkih kurseva za novinare) svesrdno podržala i pozdravila naša sveučilišna uprava na čelu s rektorom i prorektorima.

Nastavni program koncipiran je tako da kandidati različitih struka i profila kroz njega ovladaju onim korpusom znanja koji će im omogućiti

uvid u temeljne probleme naše i internacionalne zajednice u čijim se okvirima i zbiva cjelokupni raznorodno strukturirani i mnogostruko isprepleteni društveni život. Pored toga kandidati moraju ovladati teorijom i praksom novinarskog posla u neposrednom kontaktu s faktičkim procesom funkcioniranja sredstava masovnog komuniciranja. Treba reći da je odaziv mladih ljudi na ovaj studij bio iznenađujuće velik. Ukupno se prijavilo 250 kandidata od kojih je veliki broj morao otpasti u prvom redu zbog nedostatka tehničkih preduvjeta za praktičku nastavu s tako velikim brojem kandidata. Upisano je 50 kandidata.

Ostaje na kraju da u ime nastavničkog Vijeća Fakulteta političkih nauka pozdravim dalekovidnost radničkog Savjeta NIP Vjesnik i RTV Zagreb što su svojom odlukom da stručno i financijski sudjeluju u ovom znanstvenom projektu ubrzali ovaj početak kojeg danas obilježavamo ovom skromnom svečanošću.

Polaznicima, našim studentima, kao i studentima s drugih fakulteta želim dobrodošlicu u našoj sredini te mnogo zadovoljstva i uspjeha u studiju.